

UN EXEMPLU DE UTILIZARE A CALCULATORULUI LA ORELE DE ISTORIE

VALENTIN BĂLUȚOIU*

Fără discuție, calculatorul personal (Personal computer – PC-ul) este una din marile descoperiri ale secolului al XX-lea. Folosirea acestui mijloc a revoluționat toate domeniile de activitate: telecomunicații, transporturi, industrie etc. datorită preciziei, rapidității și capacității de înmagazinare și gestionare a datelor și informațiilor. Evident, și învățământul are posibilitatea de a apela la extraordinarele posibilități oferite de acest minunat instrument care este calculatorul. A apărut astfel conceptul de “lecție electronică” (*“electronic lecture”*).

PROBLEMELE CU CARE SE CONFRUNTĂ PROFESORUL. Adevăratul profesor este un om care încearcă să trezească în sufletul elevilor săi curiozitatea, dorința de a descoperi informații noi. Mai cu seamă el urmărește să-l învețe pe tânărul pe care-l are ca discipol pe băncile școlii să gândească. Capacitățile de înțelegere a obiectului și de evitare a învățării mecanice se dezvoltă, printre altele, prin efortul de a oferi elevilor (la orele de istorie) material de interpretare în școală și în afara ei: citate de documente, hărți, imagini etc. Acest material (izvoare istorice), analizat la ore cu ajutorul profesorului, dezvoltă capacitățile amintite mai sus, stimulează și ușurează procesul de învățare. Manualele alternative oferă multe astfel de izvoare pe care profesorul le poate utiliza la oră. Însă nu este suficient; pe de o parte, de cele mai multe ori, profesorul nu dispune de toate manualele (sau de un număr mai mare), cu atât mai puțin elevii. Pe de altă parte, la un număr mai mare sau mai mic de lecții, modul cum este alcătuit manualul, nu convine profesorului, care se ghidează în aprecierea acestuia de mai mulți factori (între care nivelul clasei, preț etc.): chiar dacă ai ales un anume manual, constăți că nu este potrivit cu clasa ta la unele lecții, capitole etc. (mai ales în condițiile în care este lucrat de doi sau mai mulți autori cu concepții diferite). De pildă, profesorul ar vrea ca în manualul pe care îl utilizează să fie prezentate un număr de izvoare pe care le consideră mai bune pentru o anumită lecție etc. Sau manualul X este mai bun

* Prof. gr. I Colegiul Național “Carol I”, Craiova.

la unele lecții, dar mai slab la altele, sau că manualul Y are partea de evaluare superioară, ori că manualul Z este mai bun, întrucât are unele elemente interdisciplinare interesante. La o anumită lecție manualul nu prezintă o hartă pe care profesorul o consideră importantă pentru discutarea temei date, sau dacă acea hartă există, condițiile grafice în care a fost editată sunt proaste. În concluzie, manualul ideal este o rezultată a tuturor manualelor, ceea ce nu se poate, desigur realiza.

Mai există și situația în care, datorită condițiilor materiale ale elevilor, aceștia nu pot cumpăra manualul. În acest caz, ce e de făcut? Nu este de actualitate, fără dubiu, vechea metodă a dictării, care plictisește de moarte pe elev. În același timp, profesorul poate constata că, din cauza timpului scurt avut la dispoziție, a uitat sau nu a avut vreme să dicteze niște elemente importante ale lecției.

Pe de altă parte, trebuie să constatăm că generațiile de tineri aparțin unei ere a audiovizualului. Tinerii de astăzi acumulează cunoștințe mai puțin pe baza lecturilor, cât mai ales pe baza imaginilor. Este o realitate cu care mulți dintre profesori nu s-au acomodat pe deplin; televizorul, calculatorul sunt principalele mijloace de informare ale copiilor și adolescenților. De altfel, acest fenomen este întâlnit în toată lumea.

PROGRAMUL POWER POINT DE EDITAT "DIAPOZITIVE". Uneori se utilizează, acolo unde există condițiile tehnice necesare (aparatură numită retroproiector), proiectarea pe un ecran a înscrisurilor de pe foliile de plastic. Acum câteva decenii, retroproiectorul era un aparat modern, care permitea afișarea pe un ecran a unor scheme, unor informații necesare pentru buna desfășurare a lecțiilor. Retroproiectorul este foarte util și astăzi.

Pachetul MS Office, foarte utilizat în operațiile de birou, are inclus și programul Power Point. Rolul acestui program este acela de a permite prezentarea unor informații în fața unui anumit număr de oameni cu ajutorul unor așa numite "diapozitive" ("*slides*" în engleză) realizate pe calculator și care sunt proiectate pe un ecran cu ajutorul unui videoproiector (care este o piesă foarte scumpă) sau pe ecranul unui televizor conectat la placa video a calculatorului. Cu ajutorul programului "Power Point" la marile companii se realizează prezentările de strategii, de planuri de afaceri etc.

Programul este extrem de util și în activitatea didactică, întrucât pune la dispoziția profesorului mijloace practic nelimitate pentru buna desfășurare a orei, mult mai mari decât ar permite diapozitivele clasice. "Power Point" permite utilizarea de efecte de animație, de culoare, de sunet etc. Este extraordinar de puternic atunci când există posibilitatea conectării calculatorului la rețeaua Internet, ceea ce dă posibilitatea utilizării unei cantități infinite de informație.

Programul Power Point permite realizarea unor diapozitive frumoase chiar pentru clasicul retroproiector. Diapozitivele realizate cu power point sunt tipărite cu o imprimantă, apoi sunt trecute pe foi de plastic cu ajutorul copiatorului. Există și imprimante care pot tipări informația direct pe folii de plastic. Din nefericire, o astfel de folie tipărită este scumpă (circa 10 000 de lei), ceea ce înseamnă că la o lecție nu pot fi întrebuițate prea multe astfel de folii. Pe de altă parte nu pot fi prezentate efecte de animație și sonore.

INTERNETUL – O JUNGLĂ INFORMAȚIONALĂ? În ultimii ani, rețeaua Internet a cunoscut o dezvoltare explozivă. Cantitatea de informație care se vehiculează pe Internet este absolut fantastică. Poți găsi muzică, rețete culinare, sport, presă, filme, într-un cuvânt, orice. Bineînțeles, și amatorii de istorie găsesc informație de orice fel: documente, imagini, hărți, chiar filme, biblioteci virtuale etc. Având în vedere că Internetul nu se află sub nici un fel de control, oricine poate introduce orice fel de informație necenzurată în rețeaua informațională. De aceea, marea grijă a profesorului este aceea de a separa informațiile corecte de cele greșite (acestea din urmă introduse din neștiință sau cu intenție).

O problemă deosebit de importantă este cea a hărților preluate de pe Internet (sau chiar cele prezente în manuale sau alte lucrări). Distinsul profesor Livieratos, de la Universitatea din Salonic, director al Bibliotecii Naționale de Hărți din același oraș, afirmă că: "Scopul meu este să arăt de ce desenarea hărților pentru manualele de istorie [sau pentru prezentarea la orele de istorie] este o problemă foarte importantă și nu o ocupație trivială pentru amatori și nespecialiști care cred că sunt cartografi¹". Același profesor demonstrează, cu exemple interesante în cadrul aceleiași prezentări, că hărțile, a căror importanță este esențială pentru studiul istoriei, pot fi utilizate pentru falsificarea sau denaturarea cu bună știință și în mod foarte subtil a adevărului istoric. (Atenție în special la hărțile preluate din lucrări străine, care pentru perioada de până la formarea statului național român, probabil din ignoranță, includ Țările Române în granițele Imperiului Otoman). Despre impactul pe care rețeaua Internet (și în general mijloacele informatice moderne) îl poate avea asupra cercetării istorice și asupra învățământului, un articol excelent este publicat în SAI, LXV, de către prof. Mihai Stamatescu.

PREZENTAREA UNUI EVENIMENT ISTORIC ÎNTR-UN MOD DEOSEBIT. A prezenta istoria într-un mod foarte atractiv este, fără îndoială, o adevărată artă. Mulți factori intră în discuție pentru realizarea unei lecții reușite: talentul profesorului, capacitatea de comunicare cu elevii, sentimentul de respect și considerație pe care îl are în raporturile cu aceștia, pasiunea pentru obiectul său și știința de carte, chiar starea de spirit la o anumită oră etc. Folosirea calculatorului poate să transforme o oră de istorie într-un moment de

neuitat, chiar dacă cel ce face prezentarea nu este istoric de profesie. Am asistat astfel, la prezentarea unui eveniment istoric bine cunoscut de profesorii români (bătălia de la Termopile) de către profesorul Patias de la aceeași Universitate din Salonic. Ceea ce este interesant este că domnul Patias nu este specialist în istorie, ci în... fotogrametrie. Totuși, în cadrul aceluiași curs de la Biblioteca Națională de Hărți de la Salonic, utilizând programul Power Point, profesorul Patias a realizat o prezentare de ținută a celebrei bătălii². A folosit efecte speciale (animație, sunete), care captează atenția privitorului. A utilizat izvoare luate în cea mai mare parte de pe Internet (imagini din satelit care înfățișează Grecia și locul bătăliei, defileul de la Termopile, reconstituiri ale armamentului folosit, de exemplu nave de luptă etc.). Compara chiar aspectul locului bătăliei în urmă cu circa două milenii și jumătate cu aspectul actual. Informațiile prezentate în circulație se bazuau mai ales pe izvorul cel mai important care a condus la reconstituirea bătăliei, și anume relatarea lui Herodot.

O LECȚIE LA CARE S-A UTILIZAT CALCULATORUL. În noua programă de clasa a IX-a există lecția "Evoluția ideii imperiale". Iată cum a fost pregătită de autorul acestui material (facem precizarea că, pentru a oferi o vizibilitate mai bună a conținuturilor diapozitivelor acestea au fost scrise cu font arial, cu dimensiuni cuprinse între 24 și 44).

Diapozitivul 1:

EVOLUȚIA IDEII IMPERIALE

Prof. Valentin Băluțoiu

Colegiul Național "Carol I", Craiova

Diapozitivul 2:

Elevilor li se prezintă ceea ce dorește profesorul să obțină de la ei după ce lecția a fost predată.

Competențe

- **Prezentarea trecerii de la regimul republican la cel imperial.**
- **Stabilirea trăsăturilor caracteristice ale fazelor perioadei imperiale din evoluția statului roman.**
- **Analiza unor surse istorice.**
- **Interpretarea semnificației unor imagini din manual sau din alte surse.**

Diapozitivul 3:

Elevilor li se prezintă un citat dintr-un izvor antic, din care reiese clar caracterul noului regim politic introdus de Octavianus.

Principatul

• “Magistraturile care s-au transmis din bătrâni... dăinuiesc încă până astăzi, în afară de cenzură. Împărații și-au adjudecat toate demnitățile de mare prestigiu din timpul republicii acceptate de bunăvoie de senat și de Adunare, păstrându-le titulatura în afară de dictatură. Ei au grijă să-și consolideze prerogativele sub denumirea titulaturii de «imperator»” (Cassius Dio)

Diapozitivul 4:

În diapozitivul 4 și în următoarele două se prezintă principalele pârghii prin care principele își exercita puterea: conducerea armatei și a provinciilor (imperium proconsulare maius), puterea tribuniciană și calitatea de conducător al vieții religioase a statului. Se urmărește înțelegerea corectă a mecanismului original de exercitare a puterii prin menținerea instituțiilor și magistraturilor republicane. Informațiile sunt dispuse pe două coloane: în coloana din dreapta se citează un document istoric, pe baza căruia se desprinde concluzia întâlnită în coloana din stânga.

Pârghiile puterii imperiale

• **Puterea tribuniciană** era exercitată prin intermediul magistraturii de **tribun al plebei**.

-
-
-
-
-
-

• “Cât privește puterea denumită tribunicia, pe care o poseda odinioară floarea cetățenilor romani, le da dreptul [împăraților] să anuleze orice decizie luată de altcineva, dacă nu sunt de acord...; dacă li se pare că sunt jigniți cu vorba sau cu fapta pot să-l distrugă pe făptaș fără judecată...” (Dio Cassius).

Diapozitivul 5:

Și acest diapozitiv este aranjat pe coloane. În coloana din stânga este înfățișată o imagine (celebra statuie a lui Augustus îmbrăcat în costum militar de la Porta Pia din Roma). În momentul în care diapozitivul este prezentat elevilor, apare numai imaginea principelui militar. Elevii sunt întrebați cu ce fel de costum este îmbrăcat împăratul. Elevii vor răspunde că este un veșmânt militar; profesorul arată că este un costum de imperator, conducător suprem al armatei. Se apasă pe butonul mouse-lui și apare concluzia din coloana din dreapta pe care o redăm mai jos:

• **Imperium maius** (comanda armatei și a provinciilor pe care aceasta este cantonată) este exercitată prin intermediul demnității de **imperator**.

Diapozitivul 6:

În coloana din dreapta a diapozitivului sunt citați Cassius Dio și poetul Ovidius. Din analiza respectivelor citate se extrage concluzia din partea stângă a diapozitivului. Având în vedere faptul că programa de clasa a IX-a nu prevede o lecție specială pentru studierea culturii romane, se pot aminti în dialogul cu elevii și despre ceilalți mari poeți latini din timpul lui Augustus (Vergilius, Horatius, Propertius, Tibullus) și despre rolul lor în propaganda imperială.

-
-
-
-
-

• Octavianus exercita și funcția de **Pontifex Maximus** (Mare Preot), ceea ce îl transforma în conducătorul vieții religioase.

-
-
-
-
-
-
-

• “Împărații sunt stăpânii de drept ai tuturor lucrurilor sacre și sfinte”. (Cassius Dio).

• “Alții să cânte pe Caesar [Octavianus] luptând/Și la serbările vechi ce a mai pus voi cânta”.

“Și celelalte temple s-ar fi prăbușit în ruine/ De nu le-ar fi ocrotit grija piosului prinț”. (Ovidius, “Fastele”

•

Diapozitivul 7:

În continuarea ideii de la diapozitivul anterior se proiectează o reconstituire a aspectului inițial al celui mai important edificiu religios ridicat în timpul lui Augustus, Panteonul. Se pot da unele explicații în legătură cu politica religioasă conservatoare a primului împărat și despre propaganda imperială privind restaurarea valorilor morale și religioase tradiționale.

Diapozitivul 8:

Este o altă imagine a Panteonului, cupola grandiosului edificiu văzută din interior. Se pot explica unele aspecte legate de arta și arhitectura romană, precum și despre caracterul inovator al concepției de realizare inginerescă a templului.

Diapozitivul 9:

Sunt prezentate titlurile purtate de împărat care consfințeau autoritatea (auctoritas) superioară a principelui în comparație cu ceilalți oameni politici de la Roma.

Alte nume și titluri purtate de Octavianus

- **“Augustus”** (mărit, sacru, nume cu care Octavianus va fi cunoscut în istorie).
- **“Princeps senatus”** (primul dintre senatori, președinte al senatului) = Principat (regimul politic instituit de Augustus, prima fază a evoluției Imperiului Roman).
- **“Pater Patriae”**-părinte al Patriei.

Diapozitivul 10:

Diapozitivul realizează o comparație între principalele competențe ale celor două instituții importante ale principatului. Elevii vor ajunge la concluzia că în cadrul diarhiei împărat – senat principele deținea rolul cel mai important.

Organizarea principatului

Senatul

Face legi.
Curte de justiție
Conduce Italia și provinciile senatorile

Împăratul

Numește senatorii.
Convoacă și prezidează Senatul și Comițiile.
Conduce armata și provinciile imperiale.

Încheie pacea.

Declară răboiul.

Diapozitivul 11:

Diapozitivul este realizat pe două coloane. Coloana din stânga conține imaginea “Casei pătrate” de la Nîmes (fostul oraș roman Augusta Nemausus), care era un templu închinat cultului imperial. Se explică noțiunea de cult imperial. O apăsare pe butonul mouse-ului și iată ideea care trebuie reținută de elevi:

Cultul imperial

- **Autoritatea lui Augustus și a împăraților care i-au urmat a fost sporită prin apariția cultului imperial**

Diapozitivul 12:

Diapozitivul este structurat de asemenea în două coloane. Pe coloana din stânga este prezentată o imagine a lui Augustus. În coloana din dreapta este prezentată concluzia la care se ajunge după analiza informațiilor prezentate în diapozitivele următoare:

Rămas singur stăpân al Romei, Octavianus a exercitat puterea instituind o monarhie mascată de păstrarea instituțiilor republicane.

Diapozitivul 13:

În dreapta este prezentată o imagine a împăratului Traian. Se pot da unele informații privitoare la domnia cuceritorului Daciei. Pentru a face ora mai atractivă, informațiile pot să vizeze, în bună măsură, aspecte anecdotice ale vieții lui Traian, precum relațiile cu soldații, cuvintele ce îi sunt atribuite în momentul în care s-a prezentat în fața senatului pentru a prelua puterea etc.

Modalități ale guvernării Principatului**• Colaborarea cu senatul (Traian, Marcus Aurelius etc.)****Diapozitivul 14:**

În stânga este prezentată imaginea unei statui antice reprezentându-l pe Nero. Informațiile cu caracter anecdotic referitoare la domnia lui Nero, Caligula, Commodus există din abundență și pot fi folosite la oră. În dreapta diapozitivului este înscrisă informația de mai jos:

• Guvernarea autoritară cu încercarea de a elimina senatul și instituțiile republicane (Nero, Domitianus, Commodus).

Câteva diapozitive următoare conțin imagini ale unora din principalele monumente ale Romei antice ridicate în perioada principatului de către urmașii lui Augustus. Este o ocazie nimerită pentru expunerea câtorva considerații privind arta, civilizația, cultura, viața cotidiană a romanilor în perioada de maximă înflorire a imperiului lor. Imaginile sunt spectaculoase, sunt privite cu atenție de elevi, oferă și un moment de acalmie, de pauză, în care "se încarcă bateriile" pentru faza finală a lecției.

Diapozitivul 15:

O reconstituire a centrului Romei antice. Cu săgeata de la mouse se indică principalele monumente vizibile (Circus Maximus, Colosseumul, Aqua Claudia etc.).

Diapozitivul 16:

O reconstituire a Coloseum-ului. Profesorul poate prezenta câteva date despre faimosul monument: ce împărat l-a construit, capacitate, destinație etc.

Diapozitivul 17:

O imagine a mausoleului împăratului Hadrianus, urmașul lui Traian, monument cunoscut astăzi drept Castel Sant'Angelo.

Diapozitivul 18:

O imagine cu actuala înfățișare a forului lui Traian.

Urmează o suită de patru diapozitive care înfățișează harta Imperiului Roman în perioada principatului. În acest mod elevii pot să observe

expansiunea statului roman, începând cu moartea lui Caesar și terminând cu momentul maximei întinderi a imperiului în timpul lui Traian.

Diapozitivul 19:

Statul roman la sfârșitul guvernării lui Caesar (44 î.Hr.)

Diapozitivul 20:

Imperiul Roman la sfârșitul domniei lui Augustus (14 d.Hr.).

Diapozitivul 21:

Imperiul Roman la sfârșitul domniei lui Traian (117 d.Hr.).

Diapozitivul 22:

Diapozitivul este structurat pe două coloane: în dreapta este redat un fragment din Historia Augusta, care evidențiază rolul armatei în alegerea împăraților (stânga). Concluzia din stânga este activată printr-un efect de animație, numai după apăsare pe butonul mouse-ului.

Anarhia militară (235-284)

• În secolul al III-lea, Imperiul Roman a fost zguduit de luptele pentru tron între împărații impuși de armată (anarhia militară).

"Florianus... și-a asumat rolul de împărat nu prin autoritatea senatului, ci printr-o răscoală provocată de el... Dar a deținut numai două luni domnia, căci a fost omorât la Tarsus de soldații care aflaseră că împărat este Probus, pe care-l alesese armata..." ("Istoria augustă").

Diapozitivul 23:

În registrul din stânga este prezentată o imagine reprezentând faimosul grup al tetraharilor de la Veneția; în dreapta sunt arătate trăsăturile principale ale noului regim politic instaurat de Dioclețian:

Dominatul

- Diocletianus (284-305) a luat titlul de Dominus et Deus (stăpân și zeu)
 - Instituțiile republicane și-au pierdut orice importanță.
 - Cetățenii imperiului au devenit supuși ai împăratului.
- Statul roman a devenit un stat centralizat aflat sub controlul împăratului

Diapozitivul 24:

În dreapta este prezentată o imagine a împăratului Constantin cel Mare, iar în stânga ideile de mai jos:

- **Constantin cel Mare (306-337) a continuat reformarea statului.**
- **Creștinismul a devenit religia împăraților, care și-au legitimat puterea pe baza principiului că unui singur Dumnezeu din cer îi corespunde un singur împărat absolut pe pământ.**

Diapozitivul 25:

Este prezentat arcul de triumf al lui Constantin cel Mare de la Roma; se pot explica anumite elemente privind domnia lui Constantin cel Mare, cum ar fi mutarea capitalei statului la Constantinopol etc. Însemnătatea domniei lui Constantin cel Mare în istoria creștinismului poate fi tratată pe larg la capitolul V din programă.

Bineînțeles, modul de realizare al prezentării, precum și sugestiile privind lucrul cu fiecare diapozitiv, sunt orientative, mai ales că și timpul de lucru este limitat la 20-25 de minute. Prezentarea făcută de autor elevilor s-a încadrat în acest interval de timp.

O astfel de abordare a lecțiilor, mai ales prin asocierea între imagine și cuvânt scris, este mult mai atractivă și sporește eficacitatea lucrului la clasă al profesorului.

ALTE MODALITĂȚI DE LUCRU CU CALCULATORUL. Se pot utiliza și alte materiale, cum ar fi enciclopediile (Encarta, Webster, Larousse) imprimate pe CD-ROM. Pentru istoria românilor există CD-ROM-ul "A History of Romania", scos de centrul de Studii Românești, Iași. Este extrem de interesant, ca la oră, de exemplu să prezinti filme de mici dimensiuni (până în cinci minute și care există pe CD-ul mai sus amintit), care înfățișează o serie de momente și personalități importante ale istoriei naționale în secolul XX: generalul Antonescu alături de Horia Sima, turneul reginei Maria în Statele Unite, pe președintele Nixon primit de Nicolae Ceaușescu pe aeroport și spunând în românește "Trăiască prietenia româno-americană" etc.

OBSTACOLE ÎN INTRODUCEREA INFORMATIZĂRII ÎN ȘCOALĂ.

1. Un prim obstacol îl reprezintă costul tehnicii de calcul. Dar, dacă ținem seama de faptul că acest domeniu al calculatoarelor este cel mai dinamic și că produsele informatice scad spectaculos ca preț, lucrurile nu mai par așa de inabordabile. La ora actuală un calculator dintr-o generație mai veche (un "486" de exemplu) costă în jur de 1 000 000 de lei; nu-i nevoie de sisteme de calcul ultraperformante. Dacă videoproiectorul este o piesă scumpă (circa 2000-3000 dolari), se poate înlocui cu un televizor conectat la o placă video de 100-120 dolari. Se mai adaugă un cititor de CD-ROM, care nu costă mai mult de 700 000 lei. Trebuie să ținem seama și de faptul că în cadrul negocierilor de aderare la UE, România beneficiază de fonduri nerambursabile pe care poate să le direcționeze pentru informatizarea învățământului. Dacă în ceea ce

privește situația economică, România nu are șanse ca într-un interval prea scurt de timp să se apropie de standardele europene, acest lucru se poate realiza în alte domenii de negociere, între care și învățământul. Învățământul nostru este la fel de bun în unele privințe ca și cel occidental, ba în unele privințe chiar și mai bun, în ciuda unei crize care afectează și acest domeniu. Este necesar să folosim acest ascendent, dar în același timp trebuie făcute eforturi pentru modernizarea bazei materiale prin introducerea informatizării. Informatizarea nu este o direcție de dezvoltare a învățământului care ar fi benefică numai pentru studiul istoriei, ci și pentru celelalte discipline (Română, fizică, matematică, limbile străine, biologie, chimie, geografie etc.). Ca să nu mai vorbim de cât timp ar fi economisit dacă fiecare profesor și-ar păstra documentele în memoria calculatorului, fiind nevoit doar să le adapteze cu consum minim de efort la începutul fiecărui an școlar sau la începutul fiecărui semestru!

2. Frica pe care profesorii ce aparțin generațiilor mai vechi o manifestă față de introducerea noilor tehnici. Este un simțământ omenesc, de înțeles. Oamenii se tem de ceea ce nu cunosc. Trebuie arătat că lucrurile nu sunt, în realitate, atât de complicate cum par la prima vedere; aplicațiile, programele noi care sunt rulate pe calculator sunt din ce în ce mai simple și mai la îndemâna utilizatorilor care se pot orice considera, numai specialiști în informatică și programare nu. Pentru a învăța să lucrezi cu programul Power Point, de exemplu, este nevoie de maximum două-trei ore. Este necesar în primul rând să înveți să lucrezi cu o tastatură (în linii mari identică aceleia de la o mașină de scris) și alte câteva mici amănunte. Programul Power Point are multe secrete (pe care nici autorul acestui articol mărturisește că nu le cunoaște), dar nu este nevoie, pentru a face o prezentare frumoasă la oră, să știi absolut totul.

Trebuie arătat că un mare număr de elevi deja lucrează cu calculatorul. Există pericolul, ca în condițiile lipsei de adaptare a unor profesori, să scadă prestigiul acestora și posibilitățile de comunicare cu acei elevi pentru care calculatorul, Internetul, e-mailul și celelalte facilități ale mijloacelor informatice sunt fapte de la sine înțelese. S-a vorbit chiar de "o nouă alfabetizare", într-un viitor foarte apropiat nu va fi de-ajuns să știi doar să scrii și să citești.

3. Mai grav este atunci când oamenii cu funcții de răspundere (directori, inspecitori) nu acordă atenție acestor noutăți, dând dovadă de obtuzitate, de indiferență, ba chiar de reavoință. Nu este cazul să intrăm în amănunte ca să găsim explicații la un astfel de comportament. Astfel de oameni deja sunt depășiți de evoluția vieții.

Ceea ce trebuie subliniat este însă faptul că în curând (mult mai curând decât ne putem închipui, având în vedere evoluția extraordinar de rapidă a tehnicii de calcul) calculatorul va fi introdus pe o scară din ce în ce mai largă în

domeniul educației. Este un proces care nu mai poate fi împiedicat dacă vrem să facem parte din lumea civilizată. Cel mult întârziat. Ar fi bine însă ca învățământul românesc să se adapteze cât mai rapid la noile tehnici, spre binele general al societății românești.

Alte lecții realizate cu ajutorul calculatorului de către autorul acestui material sunt prezentate pe Internet la adresa www.

NOTE

1. E. Livieratos: "The importance of cartography and maps in teaching History", Salonic, mai 2000.

2. P. Patias: "The role of images in preparing lectures" și "An electronic History lecture through images", Salonic, mai 2000.